

Številka: U-I-210/21-14

Datum: 1. 10. 2021

ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA MARKA ŠORLIJA K SKLEPU ŠT. U-I-210/21 Z DNE 30. 9. 2021

1. Vlada je v 10.a členu Odloka o načinu izpolnjevanja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 določila, da morajo zaposleni v organih državne uprave izpolnjevati pogoj prebolewnosti ali cepljenja, le izjemoma zadošča izpolnjevanje testiranja. Predlagatelj, tj. Policijski sindikat Slovenije, je vložil zahtevo za oceno ustavnosti 10.a člena Odloka, predlagal pa je tudi, naj Ustavno sodišče do dokončne odločitve zadrži izvrševanje izpodbijane določbe. Predlagatelj med drugim navaja, da naj bi uporaba 10.a člena Odloka pomenila *de facto* obvezno cepljenje, kar bi predstavljalo hud poseg v telesno in duševno celovitost, posledic takega posega oziroma morebitnih neželenih učinkov pa se kasneje ne bi dalo odpraviti. Posredno bi nastale tudi težko popravljive ali nepopravljive posledice na področju premoženja, socialne varnosti in družinskega življenja.

2. V svojem odklonilnem mnenju puščam ob strani vprašanje, ali je Odlok v izpodbijanem delu sploh predpis ali pa gre za akt, ki ga Vlada ni sprejela v okviru svoje oblastne funkcije, ampak kot delodajalec. V mnenju se omejujem na oceno nosilnih razlogov, ki po mojem ne vzdržijo logične presoje. Zato odločitve o začasnem zadržanju izvrševanja 10.a člena Odloka nisem mogel podpreti.

3. Pri vprašanju ali bo neko ureditev začasno zadržalo, Ustavno sodišče po ustaljeni doktrini tehta med škodljivimi posledicami, ki bi jih lahko povzročilo izvrševanje morebiti protiustavnega ali nezakonitega predpisa, in med škodljivimi posledicami, ki bi nastale, če se izpodbijana določba sploh ne bi izvrševala. Pri odločanju o začasnem zadržanju Ustavno sodišče še ne presoja vsebine zatrjevane protiustavnosti predpisa. V obravnavanem primeru je to zatrjevanje predlagatelja, da izpodbijana ureditev nima ustrezne zakonske podlage in da obvezno cepljenje lahko določi le zakon. O tem bo Ustavno sodišče razsojalo šele v končni vsebinski odločitvi.

4. Ocena težko popravljivih posledic v 20. točki obrazložitve sklepa se prične s trditvijo, da Vlada ni utemeljila, da bi se ravno med zaposlenimi v organih državne uprave virus bistveno hitreje in bolj širil kot v preostali populaciji ali pri drugih skupinah posameznikov,

ki so glede na svojo zaposlitev še bolj izpostavljeni rizičnim stikom (kot so na primer zdravstveni delavci in delavci v domovih starejših občanov) oziroma kjer so stiki s potencialno okuženimi intenzivnejši (na primer vzgoja in izobraževanje). Ni jasno, zakaj naj bi morala Vlada glede nastanka škodljivih posledic utemeljiti, da so zaposleni v organih državne uprave bolj ogroženi kot ostala populacija ali druge poklicne skupine. Ni videti logične povezave med obstojem škodljivih, težko popravljivih posledic in stališčem, da bi bile te podane samo, če bi bile med zaposlenimi v državni upravi težje kot v drugih poklicnih skupinah. Ali pa večina meni, da bi Vlada morala tako določbo, kot je izpodbijana, najprej sprejeti za zdravstvene delavce in delavce v vzgoji in izobraževanju ter šele nato za delavce v organih državne uprave?

5. Empirično je ugotovljeno, da je cepljenje (poleg prebolewnosti) najbolj učinkovit način varstva pred širjenjem epidemije. Z uvedbo pogoja cepljenja se v največji možni meri varuje življenja in zdravje zaposlenih v organih državne uprave in posameznikov, ki prihajajo z njimi v stik. Testiranje pri tem ni tako učinkovito kot cepljenje. Zgolj testiranje zato dopušča več obolelih in več smrti, kot bi jih bilo v primeru večje precepljenosti. Na tehtnici bi torej na eni strani morala biti večja možnost izgube življenj in izgube zdravja, na drugi strani pa morebitni postopki odpovedi pogodb o zaposlitvi, za katere pa niti ni verjetno, da bi bili lahko končani pred vsebinsko odločitvijo Ustavnega sodišča o zadevi.

6. V 21. točki obrazložitve sklepa je navedeno, da je vsako cepljenje po naravi stvari za posameznika trajen in nepovraten ukrep, do katerega lahko pride proti volji posameznika. Tudi če bi šlo za obvezno cepljenje, to po mnenju Ustavnega sodišča ni neprimeren ukrep, tako je presodilo z odločbo št. U-I-127/01 z dne 12. 2. 2004. Če je cepljenje po naravi stvari za posameznika trajen in nepovraten ukrep, pa je predvsem trajna in nepovratna izguba življenja, trajna je lahko tudi okvara zdravja. Ali pa se morda v obrazložitvi zatrjuje, da cepljenje povzroča hujše posledice, kot jih lahko povzroči epidemija med necepljeno populacijo?

7. Večina je benevolentno sprejela predlagateljevo trditev, da bi škodljive posledice nastale tudi v primeru, če bi se posamezniki namerno izpostavili okužbi z virusom, da bi izpolnili pogoj prebolewnosti, ker da tega glede na stroge delovnopravne sankcije, ki zaposlenim grozijo zaradi neizpolnjevanja pogoja PC, ni mogoče izključiti. Resnosti tega argumenta ne kaže posebej komentirati.

8. Vprašanje, kaj je treba tehtati, je še toliko bolj jasno, če se upošteva širši okvir poteka epidemije. Dejstvo je, da je Slovenija glede na zemljevid Evropskega centra za preprečevanje nalezljivih bolezni edina članica Evropske unije, ki je obarvana temno rdeče, in da po projekciji Instituta Jožef Stefan epidemija ne upada več, ampak stagnira in da bo zaradi vremenskih vplivov kmalu začela naraščati. S cepljenjem se pomembno zmanjša število kovidnih bolnikov, ki potrebujejo bolnišnično obravnavo. Zato je manj ovirano izvajanje elektivnih programov, zdravstvo zato postane bolj dostopno. Tehnica se zagotovo zato še bolj nagne na stran varovanja življenja in zdravja ljudi. Na odločitev o začasnem zadržanju pa vsekakor ne bi smela vplivati morebitna anticipacija vsebinske

presoje, češ da izpodbijana določba nima podlage v zakonu. O tem bo Ustavno sodišče, kot rečeno, šele odločalo.

Marko Šorli
Sodnik